

Liberecká zoo plná omladiny

JARO. Jaro je tu a s ním i mláďata v liberecké zoologické zahradě. Třeba malá žirafa Rothschildova, která dostala jméno Bwindi. Co letos čeká oblíbenou libereckou atrakci? Proč se zahrada spojí s Lidovými sady? Čtěte na straně 8. Foto Vladimír Škarda

Dotace na parky a hřiště na dosah ruky

Evropské dotace mohou zkvalitnit i váš život v místě, kde žijete. Způsob jejich využití můžete nyní ovlivnit!

Jan Korytář

JEDNOU Z VĚCÍ, které v našem městě chybí a které mají vliv na každodenní život, je nedostatek dětských hřišť, upravených parků či jen pěkně udržovaných veřejných prostranství, kde lze odpočívat, setkávat se či jinak trávit volný čas.

Jednou z priorit, které má nová koalice, je právě podpora vzniku takových míst v jednotlivých částech našeho města. Naším cílem není vytvoření jednoho či dvou supervybavených areálů, ale spíše vznik většího množství takových míst po celém městě, která budou dobře dostupná během pár minut od vašeho domova.

Město v současné době připravuje projektové záměry do druhé výzvy IPRM Atraktivní a kvalitní život v Liber-

Primátor Liberce Jan Korytář.
Foto Vladimír Škarda

“Evropské dotace nám pomohou zlepšit místa, kde žijeme a kde odpočíváme”

ci, které se toho budou týkat. Budeme rádi, pokud nám k našim dosavadním tipům na obnovu různých míst pošlete i vaše tipy a návrhy.

Stačí nám jen základní informace: popis místa, kterému bychom měli věnovat pozornost, a vaše představa, co byste na tomto místě uvítali. Pracovníci magistrátu podněty zpracují, vyhodnotí a připraví záměry k žádosti o dotaci. Záměry, které budou vybrány, budou následně dopracovány do finální podoby na základě veřejných projednávání. Pokud tedy chcete, aby nějaké místo ve vašem okolí bylo zkultivováno s pomocí peněz Evropské unie, ozvěte se prostřednictvím dopisu či emailu: iprm2@liberec.cz nebo zavolejte přímo na tel. 485 243 172. ●

GALERIE V LÁZNÍCH?

Ring názorů ve Zpravodaji.

Z BÝVALÉ VILY Johanna Liebiega mladšího se má Oblastní galerie v Liberci stěhovat do jiné kulturní památky, do budovy lázní. Je však objekt lázní nejvhodnějším místem pro vzácné umělecké sbírky? Galerie v budově lázní naráží na několik zásadních problémů. Základem lázeňské hlavní budovy je totiž otevřený prostor s bazénem. Jeho zdánlivě vyhovujícímu prostoru ovšem pro galerijní využití chybí to základní – stěny pro instalaci obrazů.

VÍCE NA STRANĚ 4

DVĚ MILIARDY

Město Liberec dluží dvě miliardy. Proč?

TĚMĚŘ POLOVINA obrovského zadlužení města je spojena s investicemi do sportu. Největší měrou se na tom podílí stavba Tipsport arény, pak nákup fotbalového stadionu a Sportovní areál Ještěd. Celkové splátky i úroky za všechny investice jsou 170 milionů ročně. **VÍCE NA NA STRANĚ 13**

EDITORIAL

MILÍ LIBEREČANÉ,

zima ztrácí definitivně svůj vliv a jaro je na dohled, a to jak v přírodě, tak i v liberecké politice, i když občas ještě v noci mrzne či vzduchem létá pár vloček...

Nejdřív jsem si myslel, že napíšu něco právě o jaru, ale možná vás bude spíše zajímat to, co se děje na radnici. Mnozí jste si možná v uplynulých týdnech kladli otázku, proč se koaliční partneři mezi sebou hádají. Nebylo to asi příjemné, ale bylo to nejspíš nutné. Ten, kdo se hádá, je většinou i ten, kdo se chce dohodnout, i když k tomu možná nevolí nevhodnější formu.

Ve chvíli, kdy píšete tyto řádky, zbývá týden do zasedání zastupitelstva, které se bude konat 16. dubna a které by mělo rozhodnout o mém odvolání. Tedy mám a také o odvolání ekonomického náměstka Jaromíra Baxy a radní Květoslavy Morávkové ze Změny pro Liberec.

Někdo tvrdí, že na vině současné situace je má nekomunikativnost, neschopnost spolupráce, někdo jiný naopak, že jde o zastavení dvou výběrových řízení na velké zakázky z evropských dotací Lázně a Bazén. Pravda bude možná, jak to tak bývá, někde uprostřed. Ve hře jsou nyní různé koalice, atmosféra je plná emocí. Má to ale i svou pozitivní stránku – Liberec se probudil a Liberečané se zajímají o věci veřejné, o politiku, diskutují o tom, jak by se měl Liberec dále rozvíjet a kam by měl směřovat. A nejde jen o územní plán, ale také o celkové směřování města.

Ať už současná koaliční krize dopadne jakkoliv (a já jako věčný optimista věřím, že dopadne dobře), jsem přesvědčen, že za několik málo měsíců se podařilo udělat pěkný kus práce a že Liberec již nikdy nebude městem, se kterým si veřejnost spojovala slova jako korupce, klientelismus a betonování, ale že bude moderním evropským městem, ve kterém se bude dobře žít. ●

Jan Korytář, primátor města

Město musí zaplatit

Bez velkých diskuzí schválili liberečtí zastupitelé v roce 2000 stavbu obchodní pasáže v Pražské ulici.

Pavel Chmelík

OBĚTÍ STAVBY obchodní pasáže v Pražské ulici byla zahrada, o níž se starali manželé Mytyskovi, kteří jí měli v pronájmu od roku 1970. V roce 2002 manželům město smlouvu vypovědělo bez náhrady. Nyní za to musí Mytyskovým zaplatit.

V roce 2000 byla tehdejší zastupitelstvem schválena výstavba obchodní pasáže mezi Pražskou ulicí a Papírovým náměstím, kde se nacházela také zahrada, kterou měli v pronájmu Mytyskovi a vedle níž stojí dům, ve kterém manželé bydlí již od roku 1970.

Zahradu v průběhu užívání rekultivovali, vysázeli zde ovocné i okrasné stromy a keře a za ubělých 32 let

ji zhodnotili. V roce 2002 jim město Liberec smlouvu vypovědělo bez jakékoliv náhrady.

Proto manželé podali 8. září 2004 proti městu žalobu k Okresnímu soudu v Liberci, který rozsudkem ze 17. února 2009 uložil městu povinnost zaplatit 387 753 korun jako náhradu za zhodnocení pozemku a dále náklady exekučního řízení.

Exekuce na město byla nařízena, protože se radnice neodvolala ve stanoveném termínu a nezaplatila. I proti tomuto rozhodnutí se minulý vedení města odvolalo, ale bez úspěchu, a proto nyní musí tento starý dluh uhradit. ●

Ohlašte závadu

DÍRY NA SILNICI, chybějící víko kanálu a další nebezpečné závady mohou občané hlásit odboru technické správy veřejného majetku. Pohotovostní linka je na telefonním čísle 602 411 283 dostupná kdykoliv.

Pracovníci technických služeb po ohlášení jedou na místo a v případě nebezpečné závady ji zdokumentují, uvědomí o tom městskou policii a určí úpravu dopravního značení, které zajistí strážníci. ●

Pravidla pro náměstí

Jasná pravidla na pronájem náměstí Dr. E. Beneše.

Pavel Chmelík

POŘÁDÁNÍ AKCÍ na náměstí před libereckou radnicí bude podmíněno dodržováním jednoduchých pravidel, která budou platit pro všechny stejně.

Rada města v březnu odsouhlasila „Souhrnná pravidla pro pořádání akcí na náměstí Dr. E. Beneše“. Město pro řadu kulturních a sportovních akcí nabízí plochu náměstí zdarma, ale pro komerční akce stanovilo poplatky za jeho užívání. Cena za jeden metr čtvereční pronajaté plochy je stanovena na 10 Kč/den a poplatky za energie, úklid a podobně na částku 2 000 Kč za první den. Za každý další pak 1 500 Kč.

Pravidla bylo nutné přijmout, protože zájem o komerční akce je značný a vždy se řešily dohody s pořadatelem individuálně. Město tak v minulosti například doplácelo na zvýšenou spotřebu elektrické energie. ●

Podnikání v zemích EU

S podnikáním v Evropské unii poradí na magistrátu.

David Fátor

MÁTE ZÁJEM podnikat v zemích Evropské unie a nebo jen rozšířit okruh svých potencionálních klientů do zahraničí? Nevíte, co vše budete potřebovat a kde máte začít?

Obraťte se na Jednotné kontaktní místo (JKM), které vám poskytne nezbytné informace pro váš zahraniční start. JKM jsou zaměřena především na pomoc podnikatelům, kteří chtějí využít možnosti volného pohybu služeb či svobody usazování v rámci zemí Evropské unie, EHP a Švýcarska. Nejsou však určena pouze pro české podnikatele, ale jejich služby mohou využít i podnikatelé ze zahraničí.

Podrobnosti o fungování JKM je možné najít v rychlých odkazech na webových stránkách www.liberec.cz. Jednotné kontaktní místo v Liberci najdete v budově Nového magistrátu.

Další informace zájemcům podají Blanka Martiníková, tel. 485 244 849 a David Fátor, tel. 485 243 713. Případné dotazy můžete také zasílat na adresu jkm@magistrat.liberec.cz ●

Nová kabina

Lanovka na Ještěd nepojede, České dráhy budou měnit nosná lana a kabinu.

Petr Pošta, ČD

LANOVÁ DRÁHA z Liberce na Ještěd, která je jedinou lanovkou Českých drah, bude do 20. května mimo provoz. Dráhy budou měnit nosná lana a jednu kabinu.

Dvoukabinová lanovka z Horního Hanychova na Ještěd byla vybudována na náklady tehdejších Československých státních drah známou chrudimskou firmou František Wiesner.

Stavba byla zahájena 15. června 1932 a dokončená lanovka byla uvedena do provozu 27. června 1933. V letech 1971–1975 prošla zásadní rekonstrukcí, čímž se zařadila k lanovkám světové úrovně.

Od dubna do října je lanová dráha v provozu denně (kromě výluky) mimo pondělí od 8 do 19 hodin. V pondělí jezdí lanovka od 14 do 19 hodin. Od listopadu do března končí provoz lanovky v 18 hodin. ●

Den Země

Den Země 22. dubna letos vychází na Velký pátek.

Redakce

AKCE JE VHODNÁ PRO VŠECHNY, ale především pro uspěchané a unavené občany, aby se na chvíli zastavili a zvedli oči nejen do korun stromů.

14.00–14.30 happening na Benešově náměstí – co a proč je Den Země
14.30–16.00 procházka do Ruprechtic s průvodci či ve skupinkách dle zájmu

16.00–19.00 Ruprechtický cvičák – povídání, oheň, hudba, zpěv

Více informací o účasti na programu se zájemci dozví na telefonu 602 154 091. ●

Děti musí mít svůj pas

Plánujete již nyní letní dovolenou s dětmi? Pak je následující zpráva určena především vám.

Jitka Štíhová

OD ČERVENCE se poměrně zásadním způsobem mění podmínky pro vycestování dětí do 10 let.

S účinností od 1. 7. 2011 již nebude možné nechat si do vydaného cestovního pasu rodiče zapsat dítě do 10 let věku. Od tohoto termínu lze pro dítě nechat vystavit pouze samostatný cestovní pas. Zápisy, které budou provedeny do konce června

2011, zůstanou v platnosti nejdéle do 26. 6. 2012. Poté budou muset mít již všechny děti své vlastní cestovní pasy.

Upozorňujeme také, že zápis dítěte v občanském průkazu neslouží k vycestování a tento způsob v žádném případě nedoporučujeme!

Chcete-li prožít letošní dovolenou v klidu a pohodě, zajistěte pro své děti vhodný cestovní doklad včas. ◆

Znovuzrozené parky

Letošní liberecké babí léto bude ve znamení vzkříšených městských parků a dětských hřišť.

Pavel Chmelík

PRÁCE NA ÚPRAVÁCH parkových ploch v ulicích Prokopa Holého, na Sukově náměstí a v Lapidáriu v Budyšínské ulici začínají již na jaře.

V parku Prokopa Holého nahradí přestálé porosty nové stromy a keře. Vysazeno zde bude 11 nových stromů a více jak 700 keřů. Cesty dostanou nový povrch a pro děti vznikne nové multifunkční hřiště. Občané se mohou těšit na nový mobiliář, tedy na lavičky a odpadkové koše.

V parku na Sukově náměstí přibude dvacítky nových listnatých stromů a tři jehličnaté. Zahradníci vysází také 1 200 nových keřů, 1 680 trvalek a 2 050 cibulovin. Město opraví cesty, stabilizuje svah a zrekonstruuje malé multifunkční hřiště.

Regenerace obou parků přijde město Liberec na více jak 9 milionů korun. Většina nákladů, přesněji 92,5 % z celkové částky, bude hrazena z dotace.

V Zahradě vzpomínek, jak se nyní říká Lapidáriu, nahradí poškozené staré stromy okrasné jabloně a hrušně. Vysazeny budou kvetoucí keře a kolem řeky vzpomínek přes tisíc trvalek. Regeneraci parku za 5 milionů korun město zaplatí z vlastního rozpočtu.

Kácení starých stromů začalo už na konci března. Vlastní stavební práce pak startují v dubnu a květnu. Parky a hřiště se veřejnosti představí v celé své kráse na podzim letošního roku. ◆

KRÁTCE

Jak jste hlasovali v našich anketách

V MINULÉM vydání Zpravodaje jsme čtenáře vyzvali, aby hlasovali o palčivých otázkách, které město trápí. Položili jsme dvě: Kdo má zaplatit dluh po MS 2009? a Jak řešit centrální vytápění v Liberci?

Obě témata byla ve Zpravodaji zpracována s vyjádřením zastupitelských klubů a názorem města.

Většina dotázaných se v případě dluhu po mistrovství světa přiklání k radikálnímu řešení, že by vzniklé dluhy v celkové výši cca 120 milionů korun měl uhradit organizační výbor s Kateřinou Neumannovou protože za jejich vznik nesou odpovědnost. Druhým nejčastějším názorem bylo uhrazení dluhů od viníků po jejich zjištění.

Problém s drahým centrálním vytápěním by Liberečané řešili důkladnou energetickou koncepcí města, z níž by vzešla nejvhodnější změna systému vytápění. Zhruba 15 procent dotázaných by teplárnu zrušilo a povolilo výstavbu individuálních kotelen.

Anketní otázky najdete na www.liberec.cz v sekci Média – Zpravodaj. ◆

Triumf Edgara

Na festivalu Opera 2011 se představila liberecká opera. Vojtěch Havlík

FESTIVAL OPERA 2011 představil pražským divákům to nejlepší z operních domů v celé České republice. Ve čtvrtek 10. března se ve Stavovském divadle v Praze předvedl liberecký soubor s dílem Giacoma Pucciniho Edgar. První uvedení této opery v hlavním městě zaplnilo hlediště do posledního místa a Edgar Prahu nadchl. Provedení bylo odměněno bouřlivým ohlasem a skandovaným potleskem. Podle mnohých se jednalo o vůbec nejúspěšnější večer v dosa- vadním průběhu festivalu.

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC ZVE VEŘEJNOST NA PREZENTACI PROJEKTU

REKREAČNÍ A SPORTOVNÍ AREÁL VESEC

V RÁMCI INTEGROVANÉHO PLÁNU ROZVOJE MĚSTA LIBEREC – ATRAKTIVNÍ A KVALITNÍ ŽIVOT V LIBERCI

HLAVNÍ AKTIVITY PROJEKTU

- vytvoření nových a chybějících možností trávení volného času pro široké spektrum návštěvníků
- rozšíření aktivit dostupných na ploše areálu
- vybudování sportovních hřišť, pěších stezek s aktivitami, veřejných ohnišť, rekreačních prvků
- vybudování informačních a naučných tabulí, rozcestníků

PREZENTACE SE KONÁ 21. DUBNA 2011 OD 17.00

v hlavní budově areálu sportoviště Vesec, Vesec u Liberce. Další informace o IPRM získáte na internetových stránkách Statutárního města Liberec www.liberec.cz v sekci IPRM nebo přímo u manažera IPRM, Ing. Michala Vereščáka, tel. 485 243 191, e-mail: verescak.michal@magistrat.liberec.cz.

OBLASTNÍ GALERIE V MĚSTSKÝCH LÁZNÍCH

Je přestěhování galerie nejlepší nápad?

V rámci projektu Integrovaného plánu rozvoje města má dojít k přesunu Oblastní galerie v Liberci. Z bývalé vily Johanna Liebiega mladšího se má podle projektu stěhovat do jiné kulturní památky, do budovy lázní.

Hana Seifertová, vědecká pracovnice a kurátorka Sbírký starého umění Národní galerie v Praze

MĚSTSKÉ LÁZNĚ mají být v budoucnu za peníze z Evropských fondů revitalizovány a přeměněny na galerijní prostor určený pro stálé expozice výstav.

Mám několik poznámek k tomuto záměru na základě svých dlouholetých zkušeností. V liberecké galerii jsem pracovala v letech 1958–1970.

SOUČASNÉ UMÍSTĚNÍ GALERIE

Galerii slouží od roku 1946 zcela výjimečná klasicizující stavba vily Johanna Liebiega mladšího. Slohový charakter budovy i její cenná vnitřní výzdoba plně odpovídá mimořádné evropsky významné kolekci německého (v rozsahu a hodnotě nemá obdoby v jiné galerii v ČR, včetně v Národní galerii v Praze) a francouzského malířství 19. století, jejíž součástí je i neopakovatelný soubor obrazů Eugène Boudina a impresionistů. Tyto kolekce zde mají neopakovatelnou možnost plné integrace a prezentace společné slohové jednoty spolu interiéry. Právě díky charakteru galerijních sbírek by současná galerie nepochybně mohla dosáhnout podpory Evropských fondů. Nabízí se třeba norské fondy.

Galerie v Liebiegově vile má značné prostorové rezervy. Vjezd a zahradní domek se dá přebudovat spolu se současnou vrátnicí, stejně jako pozemek dvora, kde je možno vestavět depositář obdobným způsobem, jako se o tom uvažuje v současném projektu lázní. Popřípadě s prostorným sálem

v patře. K využití na výstavní prostor se nabízí pozemek za galerijní zahradou a tzv. čajový altánek. Pro výstavní účely je možné využít zahradu s cennými starými stromy a hodnotnou původní vegetací. V 60. letech se zde například každoročně konaly výstavy současného sochařství. V neposlední řadě pro nestěhování galerie mluví i její poloha. Nachází se v dobré společnosti renesančního zámku a nového zámku s parkem.

NEZBYTNOST RENOVACE PAMÁTKY

Podobně jako lázně ani současná galerijní budova neprošla v posledních desetiletích základní revitalizací. Jestliže její stav není tak zchátralý jako budova lázní, pak jen proto, že její stálé využívání vyžadovalo alespoň malé průběžné opravy. Stav střechy je alarmující a vyžaduje razantní řešení, odpovídající zhruba tomu, čeho je třeba pro záchranu budovy lázní.

Stávající galerie včetně zahrady má svou neopakovatelnou atmosféru. Je potřeba se odpovědně zamyslet nad tím, co se s budovou stane v případě, že ji galerie opustí. Zkušenost s prodejem do soukromých rukou je v libereckém prostředí dostatečně známa už z případu městských lázní.

Galerie v budově lázní naráží na několik zásadních problémů. Základem lázeňské hlavní budovy je totiž otevřený prostor s bazénem, oddělený po stranách arkádami od vedlejších lodí ve dvou podlažích. Zdánlivě vyhovující prostor bazénu sice fascinuje svými rozměry, avšak pro galerijní využití chybí to základní – stěny pro instalaci obrazů. Do jisté míry je můžeme nahradit panely. Tím ovšem bude původní podoba památkového interiéru zcela popřena. Navíc tento způsob nemůže trvale vyřešit nutnost instalovat obrazy pro stálou expozici a výstavy. Systém arkád v prvním i druhém podlaží člení prostor v neprospěch vystavovaného celku.

Lepším řešením by bylo najít využití blízké průvodnímu určení. Například v rámci zdravotnictví. Jako rehabilitační centrum s tělocvičným prostorem v hlavní budově. Pro kulturní účely by byl vhodnější projekt spojený se zřízením koncertního sálu se

zkušebnami v zázemí, případně využitelný jako reprezentační prostor. Koncertní sál a skutečně krásný sál s lóžemi pro novoroční plesy, podobné jako se konají ve Vídni, s níž má Liberec mnoho společného, zde chybí.

Názor, že lázně nejsou vhodným objektem pro galerii, zastávají i další historici umění. Například dlouholetá pracovnice liberecké galerie Naďa Řeháková, později odborná pracovnice Národní galerie v Praze a vedoucí sbírký moderního umění, stejně jako renomovaný historik umění prof. Lubomír Slavíček, vedoucí kabinetu dějin umění Masarykovy university v Brně, který působil jako vědecký pracovník Národní galerie v Praze a posléze jako její generální ředitel. ●

JAKÝ MÁTE NÁZOR?

Každá mince má dvě strany, stejně tak se různí názory odborníků na přesun oblastní galerie. Samozřejmě, že projekt přestavby lázní a přestěhování galerie má své příznivce. Galerie nyní působí v nevyhovujících prostorách a připravovaný projekt by měl přispět k záchraně cenné kulturní památky – Městských lázní. Pozitiva tohoto kroku lze určitě spatřovat v lokalitě, která galerii sjednocuje s polohou muzea a budoucího muzea tramvajů. Velikost lázní je dostatečná pro pořádání výstav a je zde dostatečný prostor pro archiv.

Vážení čtenáři, napište nám i vy svůj názor na to, jak by se dal projekt revitalizace lázní doplnit, čím byste přispěli k jeho zlepšení? Například širší nabídkou budoucích služeb?

O stanovisko k přesunu galerie jsme požádali 25. března bývalého primátora Liberce Jiřího Kittnera. Bohužel do uzávěrky text nedodal.

Pokud redakce Zpravodaje obdrží do uzávěrky příštího vydání stanovisko bývalého primátora nebo některého ze zastupitelských klubů, rádi se k projektu lázní vrátíme. ● **Redakce**

VÁŽENÍ OBČANÉ, ZVEME VÁS NA

ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA LIBERCE

sobota 16. dubna v 16 hodin

ZASEDACÍ MÍSTNOSTI Č. 11 V HISTORICKÉ BUDOVĚ RADNICE

0 desítky milionů méně

Nová pravidla pro výběrová řízení dokáží městu ušetřit stovky milionů korun.

Martin Čáslavka

Zadávání veřejných zakázek

Revitalizace lázní

313 milionů
299 milionů

**Vysoutěžená
cena byla nižší
o 4,5 %**
**Přihlásili se
3 zájemci**

Revitalizace Rochlice

75 milionů
40 mil.

**Vysoutěžená
cena je nižší
o 47 %**
**Přihlásilo se
21 zájemců**

VEDENÍ RADNICE si v závěru minulého roku předsevzalo, že nastaví parametry nově vypsanych výběrových řízení tak, aby se mohlo zúčastnit co nejvíce firem. Díky tomu se podařilo snížit cenu revitalizace sídliště Rochlice. Předpokládaný původní rozpočet ve výši 75 milionů ve volné soutěži klesl až pod 40 milionů korun. Liberec tak ušetří cca 35 milionů z kapes daňových poplatníků na jediné stavební zakázce. „Podobný průběh výběrových řízení očekává vedení města i u dalších připravovaných investic,“ podotýká primátor Jan Korytář.

Do soutěže o revitalizaci sídliště Rochlice se přihlásilo jednadecet firem. Projekt byl připraven v režii resortu dopravy a technické infrastruktury. „Abychom umožnili přístup více zájemcům, byla příprava značně složitá. Nicméně efekt tak

výrazného snížení ceny je pozitivní. Teď záleží na tom, abychom si ohlíželi kvalitu prací, materiálů a zakázky jako celku,“ dodává náměstek primátora pro dopravu a technickou infrastrukturu Lukáš Martin.

Výběrová řízení vypisovaná v minulosti stanovovala přísná kritéria, s nimiž se dokázalo vypořádat jen málo zájemců. Při výběru dodavatele rekonstrukce lázní se do tendru přihlásily tři stavební firmy a rozdíl mezi předpokládanou a vysoutěženou cenou byl cca 4,5 %. Vyjádřeno v penězích 313 ku 299 milionům korun.

O tom, zda budou smlouvy s dodavateli akcí lázní a bazén podepsána, rozhodne 16. dubna zastupitelstvo. „Zároveň byla ustanovena komise, která prověří smlouvy. Pokud je to špatně připravené, hrozí městu riziko, že bude muset vrátit evropské dotace,“ dodal primátor. ●

První letošní rozpočtové opatření

Město dostalo méně peněz od státu a platilo pokutu za výběrové řízení.

Jaromír Baxa

PRVNÍ ROZPOČTOVÉ opatření schválené v tomto roce má převážně technický charakter. Jde v něm o zařazení dotací ze státního rozpočtu a z rozpočtu Libereckého kraje, protože jejich výše se odvíjí až od schváleného rozpočtu v parlamentu, ke kterému došlo 15. 12. 2010.

V prosinci byl rozpočet města již připravený ke schválení a výše dotací byla odhadována na základě veřejně dostupných informací. Ve srovnání s našimi předpoklady došlo k významnému poklesu příspěvku na výkon státní správy, a to o 17,6 % ve srovnání s rokem 2010.

V rozpočtu bylo počítáno s avizovaným poklesem 5 %, celkový rozdíl činí cca 11 milionů korun. Tento výpadek

v příjmech byl pokryt jinými nahodilými příjmy, z nichž nejvýznamnější část tvoří převod zůstatků na účtech z minulých let.

Celková výše nahodilých příjmů umožnila navýšit výdaje o 3,5 milionu korun. Ty byly použity na úhradu pokuty od ÚOHS za diskriminační podmínky ve výběrovém řízení na svoz komunálního odpadu a na další drobné výdaje. Město Liberec se pokutě od ÚOHS, která byla udělena v květnu 2010, brání podáním žaloby. Toto odvolání nemá ale na splacení pokuty odkladný účinek.

Opticky nejvýznamnější změnu zaznamenala celková výše příjmů a výdajů, které narostly o 267 milionů korun. Nárůst na obou stranách roz-

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC VYHLAŠUJE

VÝZVU K PŘEDKLÁDÁNÍ ŽÁDOSTÍ O ZAŘAZENÍ PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ DO INTEGROVANÉHO PLÁNU ROZVOJE MĚSTA LIBEREC – ATRAKTIVNÍ A KVALITNÍ ŽIVOT V LIBERCI

Zaměření předloženého projektového záměru musí být v souladu s podmínkami a pravidly operačního programu, v rámci kterého je plánována jeho realizace. Mimo to musí odpovídat zaměření IPRM prostřednictvím některé z následujících aktivit:

OPATŘENÍ 1.1

REGENERACE A REVITALIZACE OBJEKTŮ A LOKALIT

Aktivita 1.1.1 Regenerace a revitalizace památek a rozšíření možností jejich využití

Aktivita 1.1.2 Regenerace a revitalizace objektů a lokalit typu brownfield pro využití ve veřejných službách

Aktivita 1.1.3 Regenerace a revitalizace objektů a lokalit typu brownfield pro podnikání

OPATŘENÍ 2.1

ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO SPORT, KULTURU A VOLNÝ ČAS

Aktivita 2.1.1 Investice do sportovních zařízení a objektů

Aktivita 2.1.2 Investice do rozvoje kulturního a společenského života ve městě

Aktivita 2.1.3 Investice do infrastruktury pro další volnočasové aktivity

Aktivita 2.1.4 Investice do specifických oblastí trávení volného času

OPATŘENÍ 3.1

ADMINISTRATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ IPRM

Aktivita 3.1.1 Tvorba a realizace IPRM

Potřebné formuláře a dokumenty k předložení žádosti o zařazení projektového záměru, včetně pokynů k jejich vyplnění, jsou k dispozici na internetových stránkách Statutárního města Liberec www.liberec.cz (Praktické informace → IPRM → IPRM ROP Atraktivní a kvalitní život v Liberci → Dokumenty ke stažení → Dokumenty týkající se výzvy) nebo na vyžádání přímo u manažera IPRM – Ing. Michal Vereščák, tel. 485 243 191, verescak.michal@magistrat.liberec.cz

www.LIBEREC.cz

Podmínky pro více firem

Výběrové řízení na dodavatele zateplení.

Zuzana Rašínová

VE VÝBĚROVÉM řízení na zateplování mateřských školek, které má souvislost s realizací úspor energií objektů v majetku města, došlo ke změně zadávacích podmínek.

Podmínky, které byly vnímány jako diskriminační, byly odstraněny a nově byly zapracovány zásady transparentního nakládání s městskými prostředky. Byl odstraněn požadavek ISO 14001 a ponechán 9001. Snížil se objem pojištění, aby se mohly výběrového řízení zúčastnit také menší firmy. Nová pravidla umožňují, aby město mohlo vybírat z více nabídek. ●

počtu je způsobený zaúčtováním konsolidačních položek v rozpočtu. Tyto položky zachycují pohyb peněz z rozpočtu do fondů (umořovací fond se splátkami dluhopisů, dále odpisové fondy, ze kterých jsou financovány investice v kulturních, sociálních a školských příspěvkových organizacích) a z fondů zpět do rozpočtu, ze kterého pak jsou placeny jednotlivé investiční akce.

Nepřehledný způsob je odrazem toho, že příjem fondů je zároveň výdajem rozpočtu, v rozpočtu se však objevuje obojí, jak fondy, tak výdaje; zároveň není možné vydávat peníze přímo z fondu, ale jen přes rozpočet. Ke „skutečnému“ navýšení příjmů i výdajů tak nedošlo. ●

Komunitní plánování sociálních služeb

V Liberci není pojem komunitní plánování novinkou.

Radou města byl schválen již v roce 2006 jako 1. komunitní plán regionu Liberec.

Martina Rosenbergová

PRŮZKUMY POTŘEBNOSTI jednotlivých služeb byly prováděny už od roku 2004. Rada města zároveň ustanovila šest pracovních skupin pokrývajících potřeby všech skupin občanů města. Patří mezi ně například skupiny Senioři, Rodina, Děti, Mládež a Zdravotně znevýhodnění.

Mezi přínosy komunitního plánování patří zvýšení zájmu cílových skupin na spolupráci při zpracování dokumentu a jeho uvedení v praxi, stejně jako zvýšení pocitu soudržnosti a motivace. V Liberci se osvědčilo například vydání Katalogu poskytovatelů sociálních služeb na Liberecku, ve kterém občané snadno najdou organizace zajišťující jednotlivé služby. Tištěná podoba katalogu je k dispozici zdarma v Sociálním

informačním centru v Liberci a na odboru sociálních a zdravotních služeb. Publikace je určena především občanům, kteří se ocitli v nepříznivé životní a sociální situaci. Elektronická verze katalogu je k dispozici na webových stránkách magistrátu.

Dalším konkrétním výsledkem komunitního plánování pro občany, kteří se ocitnou v nepříznivé životní situaci, bylo v roce 2010 zřízení nízkoprahového denního centra ve Valdštejské ulici pro lidi bez domova.

Martina Rosenbergová.

Chceme se dál podílet na udržení a fungování stávající sítě služeb nejen v rámci komunitního plánování. Budeme podporovat vznik nových služeb a také průběžně občany seznamovat s výsledky komunitního plánování, aby byl celý proces od počátku otevřený.

Pro následující vydání Zpravodaje jsme pro vás připravili seriál článků o komunitním plánování, abyste věděli, čím se odbor sociálních a zdravotních služeb zabývá a jaké služby vám v nejbližším období budeme moci nabídnout. ●

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Začátky komunitního plánování můžeme najít ve vyspělém světě od 80. let. Základní hodnoty, na kterých je komunitní plánování založeno, najdeme pevně ukotvené v povědomí lidí například v Anglii nebo Dánsku.

Právě z těchto zemí často čerpáme zkušenosti, které souvisí zejména s principy sociálního začleňování. Jedná se například o zvyšování dostupnosti alternativních služeb k ústavní péči (domácí péče) a zajištění lepší ochrany práv uživatelů služeb, či propojenost s ostatními systémy (zdravotnictví, vzdělávání, bydlení, zaměstnávání).

Změna úřední doby

Od 1. března byla změněna úřední doba na odboru sociální péče na dávkových odděleních.

Jolana Šebková

ZMĚNA SE týká oddělení dávek hmotné nouze a oddělení péče o zdravotně postižené a seniory. Počet žádostí o tyto dávky se postupně rok od roku zvyšuje společně s objemem vyplácených peněz.

Při zachování každého pracovního dne jako úředního nezbýval čas na zpracovávání žádostí a současně hrozilo nedodržení zákonných lhůt dle správního řádu. ●

Sociální odbor byl na okraji zájmu

Po změně úřední doby na odboru sociální péče se objevily informace o tom, že magistrát je personálně poddimenzován. Proč ale ve skutečnosti ke změnám došlo?

Martina Rosenbergová

OMEZENÍ PRACOVNÍ DOBY na odboru sociální péče nemá nic společného s počtem úředníků na magistrátu. Pracovníci odboru dlouhodobě volali po úpravách. Na oddělení dávek hmotné nouze, oddělení péče o zdravotně postižené a důchodce pracovalo dlouhodobě méně pracovníků na počet aktivních spisů, než je doporučeno ministerstvem.

Výkon agendy byl zajištěn jen s velkými obtížemi. Nejednalo se totiž o přepážkové pracoviště. Zaměstnanci neměli dost času ani klidu k výpočtu dávek, ale zejména k šetření v terénu, které je neoddelitelnou součástí jejich práce a které považujeme za zásadní. Bývalé vedení města těmto požadavkům bohužel dlouhodobě nenaslouchalo.

Letos došlo k opětovnému nárůstu činnosti v souvislosti se změnami na odboru státní sociální podpory úřadu práce. Ve spolupráci s vedoucí odboru, která situaci na oddělení dávek hmotné nouze vyhodnotila jako kritickou, jsme přistoupili ke krokům odstraňujícím možná rizika a přijali dva nové kolegy. Podařilo se také najít prostory pro o. p. s. Komunitní práce, která sídlí spolu s odborem v budově Uranu. Po jejich pře-

Nutná změna. Nárůst agendy na odboru sociální péče si vyžádal úpravu úřední doby. Foto Vladimír Škarda

sunu budou prostory uvolněny odboru sociální péče, tak aby jednání s klienty probíhalo v důstojném prostředí.

Pracovníci odboru sociální péče vykonávají náročnou práci ve velmi obtížných podmínkách. Ve většině jen za holé základy platů kvůli nedostatku peněz na mzdy. Také tzv. „fackovné“ za práci s náročnými klienty a v nebezpečném prostředí je na spodní hranici povolené částky k výplatě. Přes opakovanou snahu vedoucí odboru se nepodařilo s minulým vedením radnice vyjednat odpovídající zvláštní příplatky ani osobní ohodnocení pracov-

níků. Dohodli jsme se proto na zvýšení minimálního rizikového příplatku pro nejohroženější skupinu úředníků, kteří jednají s náročnou skupinou klientů.

Při nástupu do funkce jsem jako jeden z cílů uvedla i posílení statusu sociálních pracovníků. Jeho naplnění vidím ve vytváření vhodných podmínek pro práci, motivačního prostředí, zaslouženého ohodnocení, ale hlavně vyjádření respektu a úcty k lidem, kteří pomáhají těm nejpotřebnějším. Za minulého vedení stáli na okraji zájmu úřadu, pro mě jsou ale jeho nejdůležitější složkou. ●

Čísla měsíce

Přijaté žádosti o dávky hmotné nouze

17 900

V roce 2010

11 000

V roce 2008

Čisticí stroje vyrazily

Technickým službám pomáhají nezaměstnaní.

Vladimír Škarda

OD ZAČÁTKU března jsou liberecké ulice průběžně čištěny po zimním období. Čisticí stroje Technických služeb města Liberce dokončí svou práci 30. května.

„V letošním roce se na úklidu podílí i deset pracovníků společnosti Komunální práce Liberec. Manuální práce při čištění ulic je nepostradatelným doplňkem výkonných strojů, které

používá správa komunikací,“ upřesnila Klára Tekelyová, ředitelka obecně prospěšné společnosti, která dává práci třeba dlouhodobě nezaměstnaným Liberečanům. Dalším efektem zapojení méně kvalifikovaných, ale spolehlivých pracovníků je úspora peněz z městské pokladny a v neposlední řadě i jejich začlenění do pracovního procesu. ●

Rozmístění kontejnerů

Velkoobjemové kontejnery na odpad budou po Liberci rozmístovány od pondělí 18. dubna.

NA JEDNOTLIVÁ MÍSTA budou kontejnery přistaveny v odpoledních hodinách a odvoz bude prováděn následující den opět v odpoledních hodinách. Kompletní seznam obdrželi občané Liberce do svých poštovních schránek nebo jej mohou najít na www.liberec.cz.

Kontejnery by neměly sloužit k likvidaci odpadů podnikatelů a nepatří do nich ani nebezpečné odpady. Ty jsou od občanů bezplatně odebírány mobilní sběrnou nebo lze odevzdat ve Sběrném dvoře odpadů.

V Liberci budou rozmístěny také kontejnery na odpady ze zeleně a mobilní sběrna na nebezpečné odpady. Podrobnější informace sdělí pracovníci magistrátu na telefonu 485 243 456 nebo společnosti .A.S.A. na telefonu 485 213 020. ●

Neodkládejte odpady vedle kontejnerů!

1. kolo přistavení 18. 4. odvoz 19. 4.

1	Modrá – kříž. Zel. Údolí	Lbc. VI
2	Rumjancevova v sídlišti	Lbc. I
3	Tyršova	Lbc. V
4	Oblačná – kříž. nám. Českých bratří	Lbc. V
5	Mlýnská do nádvoří	Lbc. IV

2. kolo přistavení 21. 4. odvoz 22. 4.

6	Puchmajerova – kříž. Brněnská	Lbc. II
7	Cyrila a Metoděje	Lbc. XI
8	Zahradní – park. u č. p. 542	Lbc. XI
9	Slunečná – kříž. Luční	Lbc. IV
10	Ruská – kříž. Ruprechtická	Lbc. IV

3. kolo přistavení 28. 4. odvoz 29. 4.

11	Horova	Lbc. I
12	Janovská – Hrabětická	Lbc. XXIX
13	Husova	Lbc. I
14	Husova	Lbc. I
15	Sosnová	Lbc. XV

4. kolo přistavení 2. 5. odvoz 3. 5.

16	Březová alej	Lbc. I
17	Jizerská – otočka bus 19	Lbc. XV
18	Březový vrch	Lbc. XV
19	Fučíkova – kříž. Chelčického	Lbc. V
20	Balbínova	Lbc. XII

5. kolo přistavení 5. 5. odvoz 6. 5.

21	Nezvalova – parkoviště	Lbc. XV
22	Sněhurčina	Lbc. XV
23	Vlčí vrch	Lbc. XV
24	Vlnářská	Lbc. VI
25	Sametová	Lbc. VI

6. kolo přistavení 9. 5. odvoz 10. 5.

26	Soukenická	Lbc. VI
27	Na Žižkově – kříž. Horní Kopečná	Lbc. VI
28	Hradební – kříž. Havlíčkova	Lbc. VII
29	Žitná	Lbc. VI
30	SNP	Lbc. V

7. kolo přistavení 12. 5. odvoz 13. 5.

31	Halasova – kříž. Seifertova	Lbc. VI
32	Dobiášova	Lbc. VI
33	Haškova	Lbc. VI
34	U Družiny	Lbc. XXV
35	Jeřmanická	Lbc. XXV

KOMUNITNÍ STŘEDISKO KONTAKT, p.o. je přestěhováno na Palachovu 504/7, Liberec 1 – 5. patro bývalé Lidušky. Telefonů: 485 244 988, 731 643 356

KDE ZÍSKAT PENÍZE NA VAŠE PROJEKTY?

Aktuálně jsou vyhlášeny tyto výzvy k předkládání žádostí o dotaci z rozpočtu Statutárního města Liberec

EKOFOND

Dotace pro oblasti: ekologická výchova a osvěta • ochrana přírody a krajiny • údržba, ochrana a tvorba zeleně ve městě • péče o vodní toky a vodní zdroje • obnovitelné zdroje energie • neziskové projekty a studie • předcházení, třídění, využívání a odstraňování odpadů • péče o zvířata v nouzi.

Uzávěrka je 15. 4. 2011 do 12 hodin

Žádosti můžete zaslat poštou, odevzdat na podatelně či v kanceláři č. 308 v budově historické radnice. Dotazy zodpoví Ing. Lucie Sládková, tel. 485 243 438, sladkova.lucie@magistrat.liberec.cz

FOND PRO PARTNERSKOU SPOLUPRÁCI

I. a II. kolo pro poskytnutí dotací v roce 2011: Projekty realizované v partnerských městech • Projekty realizované ve spolupráci s partnerskými městy v Liberci.

Uzávěrka je 29. 4. 2011 do 14 hodin

Dotazy adresujte na e-mail: charyparova.miluse@magistrat.liberec.cz

FOND ZDRAVÍ

I. a II. výzva na projekty v období od 1. 3. do 31. 12. 2011: zdravotní, preventivní a léčebné programy vedoucí k prevenci civilizačních onemocnění • zlepšení kvality života osob s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo znevýhodněných skupin občanů • aktivity přispívající k překonání sociálního vyloučení • vytváření zdravého životního stylu • vzdělávací a výchovné programy • pořízení drobného hmotného majetku pro organizace poskytující sociální a navazující služby osobám s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo znevýhodněným skupinám občanů (dotace činí 50 % z max. pořizovací ceny 40 000 Kč).

Uzávěrka je 20. 4. 2011 do 17 hodin

Dotazy adresujte na e-mail: hakova.pavlina@magistrat.liberec.cz

FOND PREVENCE

I. a II. výzva na projekty v období od 1. 3. do 31. 12. 2011: protidrogová politika (aktivity směřované na cílové specifické skupiny, veřejnost atd. vč. prevence užívání tabákových výrobků a alkoholu) • specifická primární prevence užívání drog, tabákových výrobků, alkoholu a dalších preventivní programy • aktivity, které vedou k samostatnosti a nezávislosti (přístup k zaměstnání, právům) • sociální služby ohroženým skupinám občanů

Uzávěrka je 20. 4. 2011 do 17 hodin

Dotazy adresujte na e-mail: vaclavikova.lucie@magistrat.liberec.cz

KULTURNÍ FOND

2. kolo pro poskytnutí dotací z kulturního fondu v roce 2011: na akce v období od 1. června do 30. listopadu 2011.

Uzávěrka je 29. 4. 2011 do 14 hodin

Žádosti můžete zaslat poštou, odevzdat na podatelně či v kanceláři č. 109c v budově historické radnice. Dotazy adresujte na tel. 485 243 382 nebo e-mail: matviakova.martina@magistrat.liberec.cz

FORMULÁŘE pro podání žádostí o dotaci a základní pravidla pro jejich poskytování žadatel obdrží v recepci historické radnice, nebo si je mohou STÁHNOUT na internetové stránce města

WWW.LIBEREC.CZ

Vyplněné žádosti na uvedené dotace lze zaslat poštou, odevzdat v podatelně radnice nebo předat na příslušném oddělení.

Ošetřovatelem

Nevíte, co dát svým drahým k svátku či narozeninám?

ZOO LIBEREC nabízí zážitkový program, ve kterém se můžete na den proměnit v ošetřovatele zvířat. Podíváte se do zákulisí zahrady, ocitnete se v blízkosti zvířat, budete se podílet na jejich krmení, ale také se můžete stát svědkem veterinárního ošetření a neminou vás ani úklidové práce. Můžete si vybrat, o jaká zvířata se budete chtít starat. ●

Zachránce

ARCHA liberecké zoo pomáhá zvířatům.

PŘI ZOO Liberec existuje Centrum pro zvířata v nouzi ARCHA. Jedním z jeho poslání je poskytovat pomoc volně žijícím zvířatům, která kvůli zranění nejsou schopna přežít ve volné přírodě. ARCHA také provozuje útulek pro zatoulaná a týraná zvířata. Pokud právě netoužíte po novém mazlíčkově z útulku, můžete přispět alespoň materiálně, finančně, anebo můžete pomoci s venčením psů. Více se dozvíte na www.zooliberec.cz/archa. ●

Prezidentem

Ředitel Zoo Liberec byl zvolen prezidentem Unie českých a slovenských zahrad.

DAVID NEJEDLO do února zastával post viceprezidenta unie. Na valné hromadě v únoru 2011 byl zvolen na post nejvyšší. Jeho novou úlohou bude především zvýšit prestiž organizace a více zapojit do práce UCSZOO profesionály. Nyní je unie tvořena devatenácti českými a slovenskými zoo, má nové logo, chystá nové webové stránky www.zoo.cz a na rok 2011 má již naplánováno několik společných akcí. ●

Zoo se propojí s Lidovými sady

V historické budově bude administrativní zázemí liberecké zahrady.

Zuzana Rašínová

STÁLÍ OBYVATELÉ zoo zůstanou ve svých výběžích a voliérách, stěhování čeká jen ty, kteří se o ně starají. Administrativní budova u hlavního vchodu do zahrady je dlouhodobě v havarijním stavu. Podíl na tom má nevhodná technologie použitá v době výstavby a nešťastný způsob pozdějších rekonstrukcí.

Řešením nevyhovujících podmínek se zabývaly mnohé studie a všechny se shodly na jednom: jedinou možnou cestou je kompletní stržení stávajícího objektu a výstavba nového. Takový projekt je ale velmi finančně náročný, nehledě k tomu, že po dobu výstavby budovy by stejně muselo dojít k provizornímu přestěhování administrativního zázemí zahrady.

Zastupitelstvo města v březnu rozhodlo o vhodnějším řešení. Tím je přesunutí zázemí zoo do Kulturního a společenského centra Lidové sady. Historická budova Lidových sadů také není v nejlepší kondici, navzdory hojně navštěvovaným kulturním akcím. Přesun zaměstnanců zahrady ale pomůže v první fázi alespoň k částečné rekonstrukci budovy Lidových sadů. Náklady jsou odhadovány na 8 milionů korun.

Převedení Kulturního a společenského centra Lidové sady, které zahrnuje dětský koutek a plochu směrem k bývalému lesnímu amfiteátru, do správy Zoologické zahrady Liberec s sebou nese hned několik výhod. Kulturní služby Liberec s. r. o., které budovu

Lidových sadů provozují, by mohly zachovat nabídku kulturních pořadů a akcí jako středisko zoologické zahrady, ale zároveň i úžeji spolupracovat na vzdělávacích aktivitách zoo, Divizny (Středisko ekologické výchovy) a Archy (Centrum pro zvířata v nouzi), které také fungují při liberecké zahradě.

„Propojením by došlo k optimalizaci nákladů, jež město na provoz Lidových sadů a zoo vynakládá,“ říká náměstkyně primátora Zuzana Kocumová. „Zároveň se otevírají možnosti hledání dalších finančních prostředků na rekonstrukci zchátralé budovy z různých dotačních titulů, protože areál bude v tomto případě spravován příspěvkovou organizací města,“ dodává. ●

Místo ředitelny aktivní odpočinek

Liberecká zoo je plná omladiny. Do party patří Bwindi, Tasey, malý orlosup a čeká se na orly.

Zuzana Rašínová

ŘEDITEL ZOOLOGICKÉ zahrady David Nejedlo nás přivítal ve své netypicky vybavené kanceláři. Je plná hrců a jiných důmyslných zařízení na odchyt vody, která při deštích prosakuje stropem. Jak říká, plísně a neustálé zimy se tak jednoduše zbavit nemůže.

Kdy se má administrativní část zoo přesunout do nového zázemí?

Od 1. července by měly Kulturní služby Liberec s. r. o. přejít pod Zoo Liberec, následně by měla během prázdnin proběhnout rekonstrukce budovy Lidových sadů a příští sezónu bychom chtěli začít v novém.

Pocítí tuto změnu návštěvníci Lidových sadů?

Nastěhujeme se do půdních prostor budovy. Lidé změnu vůbec nemusí zaznamenat.

Jaký osud čeká budovu, ve které teď sedíte?

Zatím tady zůstanou šatny, ostraha a pokladna, ale postupně i ty musíme přestěhovat. Budovu je nutné zbouřat a nově vytvořený prostor se stane součástí Centra aktivního odpočinku Lidové sady, což je již dlouho připravovaný projekt, financovaný z IPRM. V rámci tohoto projektu by se měla

Ředitel. David Nejedlo popisuje změny, které zoo čekají. Foto Vladimír Škarda

zoo upravit tak, aby lákala stále víc návštěvníků a zároveň svojí úpravou zajistila pohodlnou prohlídku handicapovaným či maminkám s kočárky.

Bude se areál zoo rozšiřovat?

Počítá se s tím. I takto relativně malá zahrada si zaslouží větší prostor pro volné výběhy. Lidé se často diví, že zvířata jsou v poměrně malých vitrínách a výběžích, a já jsem rád, že si to už začali uvědomovat. My sice odpovídáme normám, ale odpovídat normám a chovat zvířata je velký rozdíl.

Jak vidíte současnou situaci?

Na to, jakou plochou zoo disponuje a na to, jak máme malý rozpočet, to

mnozí považují za malý zázrak, že k nám stále chodí tolik lidí. Loňský rok byl horší kvůli špatnému počasí a povodním, ale letos doufáme, že se návštěvnost vrátí alespoň na úroveň předchozích let. Stále více libereckých rodin si kupuje permanentky a maminky s dětmi chodí trávit volné chvíle místo do parku k nám. Nabízíme totiž bohaté vyžití, dobré zázemí a odpočinek, a hlavně se tu cítí bezpečně.

Na co teď, na jaře, nalákáte návštěvníky?

Mohou se přijít podívat na malou žirafu Rothschildovu pojmenovanou Bwindi. Pyšní jsme na mládě vzácného orlosupa bradatého, kterého se podařilo odchovat přirozenou cestou. Pozornější návštěvníci ho mohou spatřit v hnízdě. Právě začala sezóna dravých ptáků, takže můžete zahlédnout i orly, jak si připravují hnízda pro nové potomstvo. Máme také dvě nové antilopy koňské. Jako náhradu za antilopy bongo, kterým se u nás moc nedařilo, a které jsme nabídli jiné zoo. Máme nový druh – nyaly, které vypadají podobně, ale jsou menší. Stálým lákadlem je trio mladých rozdováděných lachtanů a teď jsme pokřtili mládě velblouda dvouhrbého, samičku Tasey. ●

Velikonoční Liberec

Během velikonočních svátků náměstí Dr. E. Beneše opět ožije tradičními trhy. Svátek jara ale oslaví i jinde.

Zuzana Rašíňová

KROMĚ STÁNKŮ s rozmanitými výrobky a občerstvením se mohou návštěvníci těšit na doprovodný program v podobě hudebních i divadelních představení. **Velikonoční trhy začínají na náměstí Dr. E. Beneše 18. a končí 23. dubna.**

V budově historické radnice proběhne již potřinácté výstava tvořivosti dětí libereckých mateřských škol. Pod názvem **Velikonoce očima dětí bude zahájena ve čtvrtek 21. dubna v 10.00** náměstkem primátora pro školství a kulturu Jiřím Šolcem a zúčastní se jí spolu s 26 mateřskými školami také Dětské centrum Sluníčko.

Velikonoční jarmark bude také v Ruprechticích. V areálu bývalé školky, nyní Centra aktivního odpočinku v Konopné ulici, vypukne **velikonoční veselí 23. dubna ve 14.00**. Kromě prodejních stánků pořadatel láká i na živá zvířátka. Zájemci si zde mohou vyzkoušet zdobení vajíček metodou patchwork, pletení pomlázek a výrobu velikonočních dekorací. Pro děti jsou připraveny různé hry a soutěže. Akce se uskuteční ve spolupráci se Sborem Jednoty bratrské v Liberci a je podpořena z Kulturního fondu Statutárního města Liberec.

Velikonoční náladu lze nasát na trzích výrobků zařízení sociálních služeb Libereckého kraje, které proběhnou v mediálním sálu budovy krajského úřadu. Trhy, na kterých si můžete koupit originální rukodělné výrobky přímo od klientů sociálních zařízení, se každoročně setkávají s obrovským ohlasem. Letos se uskuteční ve středu **13. dubna od 9.00**.

V Oblastní galerii v Liberci budou letos Velikonoce na bílo. Rodiče s dětmi mohou na bílou sobotu **23. dubna od 10.00** hodin zavítat na výtvarnou dílnu, kde mají možnost vyrobit si velikonoční a jarní ozdoby. ●

Naivní divadlo je v Asii

Soubor Naivního divadla Liberec je v Hongkongu.

Pavel Chmelík

ALIBABA A ČTYŘICET loupežníků reprezentují Liberec na International Art Festivalu, kde soubor odehraje své slavné představení autorky Ivy Peřinové. Alibaba stále sklízí úspěchy na domácích i světových scénách, přestože patří k repertoáru Naivního divadla už řadu let.

Naivní divadlo odehraje v Hongkongu tři představení. První dvě budou v Hongkong City Hall na břehu Jihočínského moře v moderním divadelním sále pro 460 diváků. Poté se scéna přestěhuje do jednoho z nejlepších kulturních sálů

hongkongského obvodu New Territories – Sha Tin Town Hall s 300 sedadly. Třetí a poslední představení zde herci a loutky Naivního divadla sehraje v sobotu 9. dubna večer.

„Kromě Indie a Pákistánu jsme v Asii dosud nehráli. Podle pořadatelů byl zájem o vstupenky obrovský a všechna naše představení jsou vyprodána, což nás velmi těší. Věřím, že Alibaba bude mít opět úspěch. Představení budeme v Hongkongu uvádět s anglicko-čínskými titulky,“ uvedl ředitel Naivního divadla Liberec Stanislav Doubrava před odletem. ●

Pojďte na balet!

Napadlo vás někdy jít na balet? Ne? A proč ne?

Jiří Šolc

MNOZÍ MAJÍ balet spojený pouze s povinnou školní návštěvou Labutího jezera a balet jako takový zcela opomíjejí. Musím říci, že je to velká škoda.

Balet má v Liberci dlouhou, sto let nepřetržitou tradici, ze které vzešlo mnoho vynikajících umělců.

Od září 2010 má liberecký balet novou šéfovou, kterou se stala Alena Pešková a hned první dílo, které vzešlo z jejího angažmá je skvělý zážitek.

Periferie. Zahodte všechny předsudky ohledně nudného baletu. Periferie vás vtáhne do děje, čeká vás

dynamické, živé a sexy představení. Vynikající taneční zážitek kombinovaný s chytlavou hudbou a živým zpěvem. Každý, kdo na tomto představení byl, šel by znovu a nedá na náš balet dopustit. Pojďte i vy. Hraje se například 6. května. ●

Liberec pomůže proměnit světový architekt

Primátor Jan Korytář se na mezinárodní konferenci „Veřejné prostory – živá místa“ setkal s renomovaným dánským architektem Janem Gehlem. Jeho ateliér se zabýval například Manhattanem a bude se podílet i na podobě Liberce.

Martin Čáslavka

PRIMÁTOR NA KONFERENCI ve Veletržním paláci debatoval o problematice znovuoživení měst s renomovaným dánským architektem Janem Gehlem a účastnil se odborného semináře pro zájemce o moderní urbanismus.

Konference byla určena všem, kteří se zabývají veřejnými prostory ve městě a inovativními přístupy v jejich řešení. Hlavním přednášejícím byl právě světově uznávaný dánský architekt a urbanista Jan Gehl, který například stojí za úpravou Kodaně, Manhattanu v New Yorku, Barcelony,

Lyonu, Strassburgu nebo Melbourne. Jan Korytář hovořil s Janem Gehlem o urbanistické situaci v Liberci a vyjádřil přání, zda by se slavný architekt nemohl do diskuse o podobě našeho města zapojit. Ten navrhl spolupráci s kolegy ze svého architektonického ateliéru, kteří podobně pomáhají s řešením veřejných prostranství v městech celého světa.

„Městské plánování, které se v posledních padesáti letech zaměřovalo na dopravní infrastrukturu a automobily, se dostalo do slepé uličky. Města 21. století potřebují být

Profesor Jan Gehl.

Foto archiv

více udržitelná a orientovaná na lidi,“ uvedl Jan Gehl a zdůraznil klíčovou roli politické vůle při změně urbanistické tváře města.

„Jsem rád, že jsme s panem Gehlem našli shodu ve vizi, kterou by se měla ubírat moderní evropská města. V Evropě dochází k rehabilitaci veřejného prostoru nejen prostřednictvím investic do zeleně, ale i aktivním omezením prostoru pro automobilovou dopravu, tak, aby se na ulicích a náměstích dalo normálně žít. Věřím, že není daleko doba, kdy tento trend dorazí i do Liberce,“ dodal primátor. ●

Občany budoucnost Liberce skutečně zajímá

Forma šestnácti jednotlivých besed s občany nad konceptem územního plánu se osvědčila. Diskutovat chodí stovky lidí.

Pavel Chmelík

Sál jídelny ruprechtické školy na náměstí Míru byl naplněný k prasknutí. Na projednávání části konceptu územního plánu, která se týkala Ruprechtic a Rudolfova, přišly tři stovky lidí. Na začátku debatního seriálu měla právě ruprechtická část největší návštěvnost.

Liberec jako jediný v republice přišel s modelem setkávání s občany po jednotlivých čtvrtích. „Praxe ukázala, že se náš model osvědčil, byť je organizačně náročný,“ dodávají pracovníci z odboru strategie a územní koncepce a oddělení územního plánování stavebního úřadu.

„Občané mohou kromě úředníků diskutovat s vedoucím projektu, architektem Jiřím Plašilem, s primátorem Janem Korytářem a jeho náměstkem,“ říká asistentka primátora, architektka Marie Procházková.

Zájem Liberečanů je skutečně velký. Kdo se bude jejich reálnými

připomínkami zabývat?

Snahou bylo zvýšit informovanost a podpořit občany, aby se vyjádřili. Ne všechny připomínky bude možné akceptovat. Územní plán musí hledat všeobecně platné kompromisy, ale je jisté, že se jimi bude město zabývat a schvalovat je bude zastupitelstvo.

Lidé dostávají od organizátorů anketní formuláře, kde se mohou vyjádřit, co by se mělo v místě jejich bydliště zlepšit. Promítnou se výsledky ankety do reality?

Anketa je prvním krokem k tomu,

aby se město dozvědělo, co lidé potřebují. Územní plán totiž neřeší jednotlivosti, jako jsou chodníky nebo dětská hřiště. Odpovědi obyvatel na anketu mohou pomoci určit priority k řešení.

První debata se uskutečnila v sále Lidových sadů. Přišlo na 250 lidí. Co je nejvíce zajímavé?

Kromě zastavitelnosti části parku u „Karkulky“ se nejvíce diskutovalo propojení ulic Javorové a Sovovy, které by spolu s napojením Baltské na Ruprechtickou vytvořilo alternativu nejvíce používanému průjezdu Lesní a Fibichovy. Lidé toto propojení vesměs nechťejí.

Následovala diskuze v centru Liberce, kde občany zajímal osud zahrádek u Nisy a varianta vnitřního dopravního okruhu.

Majitelé zahrádek u Nisy již delší dobu tuší, že budou muset ustoupit protipovodňovým opatřením. Můj dojem je, že tuto potřebu chápou. Zajímalo je nejvíce, jak dlouho ještě zahrádky zůstanou. Dále se mluvilo o vnitřním okruhu, který by měl odlehčit centru od průjezdné dopravy okrajových čtvrtí a napojit ji snáze na průtah.

V okrajových částech města jsou žhavé otázky kolem parcel, chování developerů a nové výstavby domů. To zajímalo hodně Ruprechtické a opět se diskutovaly zahrádky. Zahrádky jsou jedním z aktuálních témat všech částí města.

Probíral se princip zástavby k okrajům lesa. Domnívám se, že je důležité při zástavbě respektovat určité území jako přechodový pás, což byl většinou i názor diskutujících. ●

Redakčně kráceno, celé znění textu na www.liberec.cz - Zpravodaj.

Územní plán se vás týká

Až do 26. dubna pokračují besedy nad konceptem územního plánu.

VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ 11. KVĚTNA V DOMĚ KULTURY LIBEREC

Do 15 dnů ode dne veřejného projednání lze písemně uplatnit připomínky a námítky. Využijte prosím formuláře, které vám budou poskytnuty na veřejných besedách a jsou k dispozici na magistrátu nebo webových stránkách www.LIBEREC.cz.

<http://novyup.liberec.cz>

	Termín	Místo	Oblast
12	út 12. dubna 17.00	ZŠ Křižanská	Horní Suchá, Ostašov, Karlínky
13	čt 14. dubna 17.00	Gym. F. X. Šaldy	Růžodol I.
14	út 19. dubna 17.00	ZŠ Heřmáňková	Machnín
15	čt 21. dubna 17.00	ZŠ Jabloňová	Staré Pavlovice, Nové Pavlovice
16	út 26. dubna 17.00	Hospoda Na Hřišti	Krásná Studánka

Informační linka: 485 243 540 e-mail: upliberec@magistrat.liberec.cz

Informační kancelář Nový magistrát: PO a ST 8.00 - 17.00 kancelář č. 127 PÁ 8.00 - 14.00 kancelář č. 112

Architektura pro život

Soutěž mladých architektů odstartovala v Liberci. Na podzim se do města vrátí.

Pavel Chmelík

VYPROVOKOVAT STUDENTY a začínající architektky ke zpracování projektů, kterými mění veřejný prostor, je hlavní cíl soutěže Young Architect Award 2011.

Letošní ročník byl oficiálně zahájen 8. března na Technické univerzitě v Liberci za účasti děkana Fakulty umění a architektury Bořka Šípka.

Soutěžním tématem letošního roku je veřejný prostor, aneb jak může architektura přispět k lepšímu životu lidí.

Pořadatelé soutěže úzce spolupracují s fakultami architektury i se zástupci velkých měst. Díky zapojení magistrátů získají mladí architekti jedinečnou příležitost prezentovat veřejnosti soutěžní práce s regionální tematikou přímo v daném městě. Nad akcí převzal vedle dalších měst záštitu Magistrát města Liberce a primátor Jan Korytář.

Odborná porota vybere nejlepší práce v soutěžních kategoriích „ideová studie a školní práce“ a „projekty a realizace“. Na vítěze jednotlivých kategorií čeká finanční odměna od společnosti

ABF, věcné ceny, nově i „výlet za architekturu“ do některých evropských metropolí, ale především prostor pro prezentační práce odborné i laické veřejnosti. Pro kariéru mladých architektů je stěžejní, pokud se jejich návrhy dostanou do širšího povědomí. K nominovaným projektům se opět bude moci vyjádřit prostřednictvím internetového hlasování také veřejnost.

„Za první republiky patřila česká architektura mezi světovou špičku. Později však došlo k úpadku, který trvá dodnes. Pokud s tím budeme chtít něco udělat a dostat se zpět mezi elitu, musíme svou pozornost upírat právě k mladé generaci architektů,“ říká patron soutěže Martin Rajniš z ateliéru e-MRAK

Oficiální vyhlášení výsledků soutěže se uskuteční 21. září v Praze. Tam také bude představena putovní výstava nejzajímavějších prací. Do Liberce dorazí o měsíc později na Nový magistrát, kde si ji veřejnost bude moci prohlédnout od 17. do 31. října. Vernisáž uvede Bořek Šípek spolu s primátorem Janem Korytářem. ●

Nové náměstí, hřiště i přechod u knihovny

Některé městské komunikace a veřejná prostranství letos projdou částečnou, nebo úplnou renovací. Liberečané se tak dočkají nových povrchů chodníků, silnic, dopravního značení i úpravy veřejné zeleně.

Vladimír Škarda

SÍDLIŠTĚ ROCHLICE

Na největším sídlišti v Liberci budou opraveny silnice, parkoviště a chodníky. V souvislosti s tím dojde i k odvodnění komunikací, obnově veřejného osvětlení a úpravě veřejné zeleně. Po opravách dostanou Rochlice nový mobiliář a dětské hřiště.

Práce začnou již v květnu a budou trvat do konce října 2012. „Vše naplánujeme tak, aby nedošlo k celoplošnému uzavření oblasti. O dílčích uzavírkách budeme občany průběžně informovat,“ upřesnil připravovaná opatření náměstek pro technickou infrastrukturu Lukáš Martin.

ULICE SVOBODY

„Vysoká intenzita dopravy a složitá klimatické podmínky způsobily v ulici Svobody porušení krytu vozovky. V nejhorším stavu je hlavně horní část od křižovatky s Husovou po křižovatku s Chelčického ulicí. Opravy výtlučků nejsou řešením. Je to drahé a nevhodné, protože nezabraňují

dalším poruchám vozovky,“ odůvodnil náročnou opravu Lukáš Martin.

Odbor technické správy veřejného majetku naplánoval zahájení plošné výměny asfaltu již v tuto dobu, protože ulicí Svobody povede objízdná trasa při plánované dlouhodobé uzavírci Jablonecké ulice. Ta souvisí s výstavbou tramvajové trati a potrvá do konce letních prázdnin. Ulice Svobody bude uzavřena pouze několik dní. Následnou uzavírkou Jablonecké totiž dojde k odklonu podstatné části provozu včetně linek autobusů.

NERUDOVO NÁMĚSTÍ

Povrch náměstí i inženýrské sítě pod ním budou nové a opravy se dočkají také přilehlé komunikace. Lidé se po novém náměstí projdou začátkem prosince. S pracemi se již začalo. Modernizace inženýrských sítí se týká vodovodu, kanalizace, plyno-

Lukáš Martin.

Foto Vladimír Škarda

vodu, parovodu, sdělovacích kabelů, vedení veřejného osvětlení a optické metropolitní sítě. Kromě dlažby Nerudova náměstí bude upravena křižovatka a vznikne nový přechod pro chodce u knihovny v Rumjancevově ulici. Součástí stavby bude odvodnění náměstí a rekonstrukce veřejného osvětlení včetně nasvícení tří pře-

chodů. Před zahájením prací prozkoumají náměstí archeologové, kteří dohlédnou i na rekonstrukci. „Chceme, aby vzniklo více parkovacích míst. Proto bude lépe uzpůsoben městský mobiliář včetně veřejného osvětlení. V současné době je navržený systém parkování na Nerudově náměstí přehodnocován. Druhá fáze rekonstrukce bude pokračovat v příštím roce,“ doplnil Lukáš Martin.

JUNGMANNOVA ULICE

Zlepšení průjezdnosti křižovatek ulic Jungmannova a Žitavská ve směru do ulice Švermova zajis-

tí nové značení. Současné dopravní značky jsou po technické stránce nevyhovující. S výměnou za nové pomůže Ředitelství silnic a dálnic, které zajistí velkoplošné značky s logem mýta na své náklady. Technici vymění značení během dubna a května, kdy bude na křižovatce částečně omezen provoz. ●

Placená inzerce

TRADIČNÍ ČESKÝ VÝROBCE ZLATÝCH A STŘÍBRNÝCH ŠPERKŮ

POMŮŽEME VÁM VYBRAT DÁREK K NAROZENINÁM, PROMOCI, MATURITĚ,...

Nabízíme široký sortiment zboží:

- * zlaté a stříbrné šperky
- * dostupné šperky s diamanty
- * krásné snubní prsteny
- * nejprodávanější dětské náušnice
- * investiční zlato bez DPH
- * výměna šperků za Vaše zlato

Poskytujeme profesionální služby:

- * opravy šperků
- * čištění šperků
- * hodinářské práce

PŘIJĎTE SI PRO SVOU SLEVOVOU ZLATOU KARTU !!!

Provádíme **VÝKUP DRAHÝCH KOVŮ** za nejvyšší ceny

vykupujeme zlaté a stříbrné zlomky, šperky, zubní zlato,
zlaté a stříbrné mince a medaile, zlaté a stříbrné hodinkové pláště

prodejna

Pražská 148/32, Liberec, tel.: 485 109 580, po - pá 9.00 - 18.00, so 9.00 - 12.00

Dárek za nákup nad 2.000,- Kč.

Po předložení kupónu prvním 100 zákazníkům ZDARMA vyčistíme zlaté šperky.

PŘIŠLO DO REDAKCE

O útulcích pro zvířata
v Libereckém zpravodaji

Vzhledem k tomu, že se léta věnuji problematice opuštěných zvířat, uvítala bych na stránkách Zpravodaje nabídku, aspoň z části opatřenou fotografiemi zvířat, která jsou v péči útulků a hledají nový domov.

Hodily by se také osvětové články týkající se právě problematiky opuštěných zvířat. Lidé by měli vědět (a nevědět), že útulek není místem, kam mohou odložit svého domácího mazlíčka, když je přestane bavit nebo začne mít zdravotní problémy. Těž by se hodilo dostat do povědomí lidí, že „populární“ metody likvidace mláďat, nechtěných koťat a štěňat, jsou v rozporu ze zákonem. A že jediná spolehlivá metoda, jak najít své zaběhnuté zvíře, je jeho očipování.

Rozhodně po vás nežádám nějaké chovatelské okénko, pouze informace, které útulku a městskému rozpočtu ušetří peníze a čas. ◆

Zuzana Fenclová, Liberec

Město konečně zajímá,
co si lidé myslí

V novinách se dočítám o neshodách v radniční koalici. Nevím, co za nimi přesně je a někdy mi přijdou malicherné. Já věřím, že současná koalice vydrží, bude pracovat pro naše město a že po tom nadechnutí, co přišlo po volbách, se zas do Liberce nevrátí arogance moci.

Mám radost z toho, že radnice už neposlouchá jen velké stavební firmy a jde v tak zásadní věci, jako je územní plán, za svými občany. Že ji zajímá, co si my, řádní občané myslíme, co chceme a co nás štvě.

Byla jsem na schůzce k územnímu plánu a byla jsem překvapena, jak pan primátor a další za stolem diskutovali s lidmi. Je také dobře, že se vedou otevřené diskuze na tak důležitá témata jako je cena tepla v Liberci, nebo co bude s dluhem po mistrovství světa.

Držím nám všem palce, aby pozitivní směr, který byl nastartován, vydržel. ◆

Eva Vondráčková, Liberec

VAŠE NÁZORY NÁS ZAJÍMAJÍ

NAPIŠTE

Magistrát města Liberec
redakce Libereckého zpravodaje
nám. Dr. E. Beneše 1
460 59 Liberec

novyzpravodaj@magistrat.liberec.cz

Pojďte si pro sebe uklidit

Svaz ochránců přírody opět vyzývá občany města, školní kolektivy, podniky, organizace a zájmové kluby k účasti na mezinárodní úklidové akci Clean-up the World.

Květa Morávková

TŘI HLAVNÍ úklidové akce naplánovala liberecká organizace Českého svazu ochránců přírody Armillaria. První se zaměří na naučnou stezku Vesecké údolí a okolí rybníka, druhá je připravena u Ruprechtického cvičáku a třetí v lesíku u letiště, známém jako Opičák.

Tyto hlavní akce nejsou jediné, které proběhnou. Již tradičně pomáhají uklízet základní školy, skautské a sportovní oddíly, firmy i dobrovolníci po celém území města Liberce. Tyto skupiny svoje termíny a místa úklidu teprve připravují.

ÚKLIDOVÉ AKCE

- **Pátek 15. dubna, v 9 hodin**
Naučná stezka Vesecké údolí a v okolí rybníka.
- **Pátek 22. dubna, v 9 hodin**
Lesík na Ruprechtickém cvičáku.
- **Pátek 29. dubna, v 9 hodin**
Opičák u letiště.

„Smyslem není pouze uklízet nepořádek, ale přimět lidi k zájmu o životní prostředí, ve společné věci zaangažovat různé zájmové skupiny, státní správu i jednotlivce. Kdo jednou uklízel veřejný nepořádek, má jistě zábrany nepořádek vytvářet a ozve se, pokud tak někdo činí,“ říká Eva Müllerová z organizace Armillaria.

V minulých letech byla akce podporována z městského Ekofondu, likvidaci nerecyklovatelných odpadů spon-

Uklidme svět. Na duben jsou připraveny v Liberci tři úklidové akce.

Foto archiv ČSOP

zorsky zajistilo Termizo a.s. Letos je finanční podpora nejistá a v jednání.

V České republice se každoročně sebere téměř 200 tun odpadu. ZO ČSOP Armillaria poskytuje pytle

na sběr odpadu, základní informace a zajišťuje jejich odvoz.

Více informací najdete na webu www.armillaria.cz a www.csop.cz/ uklidmesvet. ◆

Slevy pro dárce krve

Až padesát procent mohou ušetřit dárce krve za vstup do různých sportovních nebo kulturních zařízení.

Pavel Chmelík

REPUBLIKOVÁ RADA Sdružení dárců krve (SDK) na začátku roku 2010 podepsala smlouvy s některými zařízeními v České republice o poskytování slev pro dárce krve a plazmy.

Slevy pro ně platí bez ohledu na trvalé bydliště. Různá zařízení, jejichž seznam dárci najdou na www.sdk-cr.cz, poskytují slevy od 5 do 50 %.

„O těchto slevách a možnostech byly informovány všechny transfuzní stanice v České republice. Liberecká a českolipská stanice tuto informaci dárcům nesdělila. Důvody neznáme, ale dárci

nebyli informováni,“ tvrdí předseda sdružení Jaroslav Kotrman.

Liberecký bazén poskytuje slevy na vstup do bazénu, saun i posilovny v poloviční hodnotě lístku na základě předložení průkazu člena SDK. Jak ziskat průkaz se zájemci dozví na telefonním čísle 774 376 540 nebo na webových stránkách sdružení.

Sdružení dárců krve bylo založeno v roce 2001 v Liberci jako reakce na obecně zhoršující se podmínky a odejmutí některých výhod pro bezplatné dárce krve. ◆

Kurzy PC

Počítače jsou pro všechny.

Petra Sobotíková

LIDÉ S MENTÁLNÍM a kombinovaným postižením mají nyní šanci naučit se ovládat počítač.

Do kurzu se mohou přihlásit všichni, kteří s počítačem začínají a kteří se chtějí naučit základní dovednosti. Každý účastník kurzu po absolvování závěrečného testu obdrží osvědčení.

Výuka probíhá v malé skupince dvakrát týdně až do 21. dubna 2011. V případě zájmu bude otevřen druhý běh tohoto kurzu.

Zájemci o kurz se mohou informovat na telefoně 777 228 661, 776 889 775. ◆

MĚSTO LIBEREC DLUŽÍ DVĚ MILIARDY KORUN

Dluhy vznikly po roce 2000

Liberec splácí letos 70 milionů na svůj dluh a k tomu dalších 100 milionů na úrocích, aby za 15 let splatil polovinu ze svého dvoumiliardového dluhu.

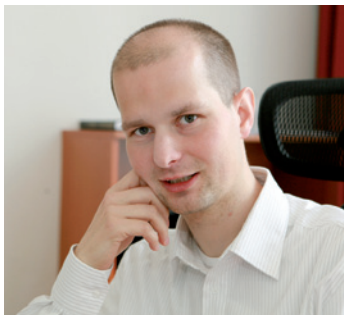
Jaromír Baxa

ZA CO MĚSTO SPLÁCÍ? Takřka miliardu za velké investiční akce spojené se sportem. Tipsport aréna se na dluhu města podílí z jedné třetiny, o zbytek této miliardy se dělí nákup a dostavba fotbalového stadionu U Nisy, a pak Sportovní areál Ještěd.

Druhá miliarda byla investována převážně do rekonstrukce tramvajových tratí, výstavby domů v Zeleném Údolí a náklady na rekonstrukci dnešního Nového magistrátu.

Do roku 2025 bude mít město svůj dluh v dluhopisech, kterými v minulém roce zaplatilo převážnou většinu svých dosavadních úvěrů.

Samotné vydání dluhopisů bylo poměrně nákladné, celkově přišly odhadem na 60 milionů. Přesnou částku se z rozpočtů let 2009 a 2010 podaří již jen obtížně určit. Byly použity na zprostředkování smluv, provedení ratingu a auditů. Zbylé peníze z celkových dvou miliard byly příjmem rozpočtu a byly použity na první splátku úroků v lednu 2011.

Jaromír Baxa.

S výjimkou jednoho úvěru (řádek číslo 1 v tabulce) se všechny týkají až akcí zahájených po roce 2000 a jsou přímo spojeny s dobou, kdy byl primátorem Jiří Kittner.

U některých investičních akcí je evidentní, že se nepočítalo s tím, že by se někdy samy zaplatily, např. rekonstrukce tramvajových tratí. Konkrétně Tipsport arena se ale měla postupně sama splatit. Svědčí o tom smlouvy slibující každoroční, zhruba čtyřicetimilionový příspěvek do rozpočtu města.

Spolu se schválením koncesní smlouvy na její provoz mezi městem a firmou Sport facility management napojenou na S group (Syner), byla nastavena pravidla tak, že letos město zaplatí 14 milionů Kč (oficiálně za volné hodiny na přilehlých sportovištích) a smlouvu zaručující splátku oněch desítek milionů za výstavbu areny řeší tím, že pošle peníze do své dceřiné společnosti. Ta z nich zaplatí daně a další nutné náklady, aby pak jejich zbytek poslala městu zpět do rozpočtu jako "splátku".

Vnucuje se i otázka, jestli tou nejlepší podporou rozvoje jak města, tak sportu, byla ta miliarda investovaná do areny, na fotbalový stadion a do areálu na Ještědu. Zvláště, když kvůli těmto výdajům město dnes nemá, a v nejbližší budoucnosti ani nebude mít, na rozsáhlé opravy ulic, náměstí, školek či hřišť a vzhledem k zátěži splátek a úroků je dnes problémem zajištění financí na základní fungování města a jeho společností. ●

Vyplatily se?

Původní očekávání spojená s dluhopisy se nenaplnila.

Jaromír Baxa

DLUHOPISEY MĚLY pomoci městu rozložit splácení jeho vysokých úvěrů do delšího časového období. Roku 2008, kdy se celá operace začala připravovat, se předpokládalo, že podmínky dluhopisů jsou lepší, než měla většina tehdejších úvěrů.

Finanční krize ale situaci změnila a o dluhopisy přestal být zájem. Výsledkem je úroková marže 3,3 %, i když původní předpoklady počítaly s necelým procentem. Proto není skutečný rozdíl ve výši splátek tak vysoký, jak se v roce 2008 čekalo.

Liberec byl navíc nucen vydat dluhopis zajištěný majetkem. Město tak přišlo o jednu z významných výhod dluhopisu ve srovnání s úvěrem: velká část jeho majetku bude po dobu splácení dluhopisu zastavena a město s ním nemůže disponovat. Z dnešního pohledu se zdá, že jedinou výhodou měl dluhopis v tom, že jeho výnos byl použit i na splátky dluhů během roku 2010 a před volbami se na snížení dluhu nemusela dát ani koruna. ●

PŘEHLED ÚVĚRŮ MĚSTA LIBEREC

	Investiční akce	Výše úvěru	Poznámka	Podíl
1.	Úvěry vzniklé do r. 1998 a investice botanická zahrada, zoo, tramvaj a další akce, pův. 570 mil. Kč	87 mil. Kč		4,35 %
2.	Tramvajová trať, areál Ještěd, rekonstrukce několika ulic a škol, původně 200 mil. Kč	80,1 mil. Kč	vč. splátky z rozpočtu 2010	4,01 %
3.	Tramvajová trať Horní Hanychov + zasněžování v areálu Ještěd, původně 172 mil. Kč	122,5 mil. Kč	vč. splátky z rozpočtu 2010	6,13 %
4.	Bytové domy v Zeleném Údolí	348,1 mil. Kč		17,41 %
5.	Tipsport aréna	592,8 mil. Kč		29,64 %
6.	Sportovní areál Ještěd	239,3 mil. Kč		11,97 %
7.	TSML – opravy komunikací	17,1 mil. Kč		0,86 %
8.	Nový magistrát	245,2 mil. Kč	vč. splátky z rozpočtu 2010	12,26 %
9.	Stadion FC Slovan Liberec	165,1 mil. Kč	vč. splátky z rozpočtu 2010	8,26 %
10.	Zprostředkování smluv (dluhopisy)	56 mil. Kč	odhad z r. 2009 a 2010	2,8 %
11.	Další splátky úroků	6,8 mil. Kč		0,34 %

Celkem 1 960 000 000 Kč, z toho na sportovní projekty 997 200 000 Kč. Podíl na celkovém dluhu 49,86 %.

HLASUJTE O ZADLUŽENÍ MĚSTA.

WWW.LIBEREC.CZ

Denní centrum seniorů U Antonína

- péče o seniory, kdy je jejich rodina v zaměstnání nebo si potřebuje odpočinout
- aktivní den pro ty, kteří se cítí osamělí nebo nejistí z důvodů ubývání fyzických i mentálních schopností

Zábava, odpočinek, výlety.
Krásné prostředí, moderní zázemí, vlastní doprava.

www.uantonina.cz

Každou 1. středu v měsíci od 14:00 veřejné hudební odpoledne.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

Ruprechtice, Markova ul.,
tel.: 486 11 22 00, 603 359 634
www.uantonina.cz

Program klubu seniorů

Komunitní středisko Kontakt Liberec, Palachova 504/7, 460 01 Liberec 1. Tel.: 485 244 992.

11. 4. 15.00, 3. patro KS

Jan Evangelista Purkyně, český vědec světového významu.

Beseda s Annou Sadílkovou.

13. 4. 14.00, 3. patro KS

Seniorské Velikonoce s Květou Josiekovou aneb povídání o velikonočních zvycích s Vlastou.

14. 4. 13.00, Tipsport aréna

Tréninkové dopoledne v kuželně.

16. 4. 9.00, Fügnerova ul.

Jarní výšlap kolem Liberce. Trasa měří 5 km.

18. 4. 10.00, 3. patro KS

Uzávěrka přihlášek družstev na Jarní turnaj v kuželkách o pohár náměstkyně primátora.

19. 4. 14.00, 3. patro KS

Hudební odpoledne s Milosla-

vem Hadravou a Jiřím Klímou.

22. 4. 9.00, Tipsport aréna

Jarní turnaj v kuželkách o pohár náměstkyně.

27. 4. 14.00, 3. patro KS

Čtení z básnických sbírek a veselé povídání básničky Marie Smržové.

28. 4. 10.00,

Tipsport aréna

Tréninkové dopoledne v kuželně.

27. 4. 8.00, 3. Zoo Liberec

Den pro seniory v zoo. Vstupné pro seniory 20 Kč.

Klub je vybaven audio-vizuální technikou. Je možné využít bezplatný internet na zdejších počítačích. K dispozici jsou časopisy, knížky, společenské hry a další, aby se zde návštěvníci cítili spokojeni.

Pán a jeho pes

Starost o psa nespočívá pouze v krmení, venčení a očkování. Každý majitel musí splnit také několik dalších podmínek.

Daniela Bušková

MEZI ZÁKLADNÍ povinnosti majitelů psů patří včasná úhrada poplatků. Ty musí zaplatit každý držitel psa, tedy fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území Statutárního města Liberec.

Poplatek se platí za psy starší šesti měsíců. Při změně (majitele nebo psa) se platí poplatek v poměrné výši. Základní výše poplatku za prvního psa je 600 korun. Ve zvláštních případech je majitel od poplatku osvobozen. Za druhého a každého dalšího musíte zaplatit 1 500 Kč. Pokud pobíráte invalidní, starobní, vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod, který je zároveň jediným zdrojem příjmu, platíte 200 Kč za prvního a 300 Kč za dalšího psa. A pozor, pokud se stane, že platby nejsou uhrazeny včas, může být výše poplatku až trojnásobná.

Každý pes musí na krku nosit platnou evidenční známku. Pes může volně běhat, ale kromě vymezených prostor musí být vždy na vodítku. Majitel psa je povinen zabránit, aby jeho čtyřnohý svěřenec obtěžoval nebo omezoval jiné osoby či zví-

řata. I pes má svá práva. Jeho pán ho nesmí opustit s úmyslem zbavit se ho, nebo jej vyhnat. Každý držitel psa je zároveň povinen udělat opatření proti jeho úniku.

Pes může jezdit autobusem i tramvají. Ale ne sám. V prostředcích městské hromadné dopravy je pohyb zvířat upraven příslušným přepravním řádem. Protože si pes po sobě neumí uklidit, je jeho pán povinen okamžitě na veřejných prostranstvích odstranit po svém psu výkaly.

Jestli po svém psu uklízíte, kontroluje Městské policie Liberec. Pokud strážník zjistí, že ne, je to kvalifikováno jako přestupek na úseku státní správy a územní samosprávy podle příslušného zákona, který je

veden v obecně závazné vyhlášce Statutárního města Liberec č. 3/2009 o veřejném pořádku. Strážník tak může při zjištění neuklizeného exkrementu držiteli zvířete na místě uložit blokovou pokutu tisíc korun, nebo může celou věc předat do správního řízení, kde hrozí pokuta až 30 tisíc. ●

Uzávěrka příštího čísla je 18. dubna

Čtení sluší

Děti četly seniorům.

Michaela Novotná

NETRADIČNÍ MÍSTO na čtení? Sborovna školy? Právě sborovna i ředitelna školy v ZŠ Barvířská se na celý týden od 7. března stala místem pro předčítání.

Četla se pohádka i příběh. Další příběhy se odehrávaly i v hlavách žáků, kteří si vzpomněli na dobu, kdy jim rodiče a prarodiče četli před spaním. Tak vznikl nápad, jak oživit nejen dětem jejich vzpomínky.

V Denním stacionáři pro seniory U Antonína v Ruprechticích zazněla poezie i známé pohádky. Simona Eliášová, vedoucí péče, ochotně svolila k návštěvě stacionáře. Děti se zaposlouchaly do vyprávění a citlivého přednesu jedné z klientek stacionáře. A na oplátku zase četly seniorům. ●

Motýlek

Odpolední kroužek pro děti.
MŠ v Broumovské ulici zve

MATEŘSKÁ ŠKOLKA Motýlek zahájila provoz odpolední školky formou odpoledního kroužku. Je to výborná příležitost pro všechny liberecké děti jak se zapojit do dětského kolektivu zajištěného kvalifikovanými pedagogy. Je to nabídka i pro děti, které do školky nechťejí a které chtějí strávit báječné odpoledne. Zájemci se mohou hlásit u Marty Sucho-melové, Broumovská 840/7, 460 01 Liberec. Telefon 485 103 542 nebo 485 101 827. ●

Na večer

Pohádky tisíce a jedné země.
14. dubna 18.00 V-klub

ZIVÁ ČTENÍ etnických pohádek z celého světa pro malé i velké milovníky pohádkových příběhů pokračují ve V-klubu v ulici 5. května. Posluchači si je mohou vychutnat v nevěstě posluchárně s peřinami a polštáři, do kterých se mohou zachumlat a nechat se unést do světa pohádkových krajin. Dubnové čtení bude poslední před letní pauzou a pohádkové večery se rozeběhnou zase od října. Oblíbené čtenáře zpravidla doprovázejí sprá-telení muzikanti. ●

Na Sychrov

Velikonoční trhy na zámku.
16. a 17. dubna od 9.00 Sychrov

STÁTNÍ ZÁMEK Sychrov opět uvítá návštěvníky Velikonočních trhů. Oblíbená událost, spojená s ukázkami řemesel, prodejem tradičního zboží a programem uměleckého sdružení Bohém, proběhne o víkendu 16.–17. dubna vždy od 9 do 16 hodin. Následující víkend se v zámeckém parku uskuteční setkání milovníků amerických vozidel a poslední víkend v dubnu vás budou zámek a pohádkou Šíleně smutná princezna provázet kostýmovaní průvodci. ●

Ohňostroj

Jedte se podívat do Jablonce.
30. dubna 20.30 přehrada Mšeno

VELKOLEPÁ SHOW doprovázená hudbou a množstvím efektů začne 30. dubna již v půl deváté večer, kdy se účastníci sejdou před Rybářskou baštou.

Odtud se v devět hodin vydá lampionový průvod pod vedením mažorettek DDM Vikýř a bubenické skupiny Barrel Battery k prostoru před loděnicí, kde vypukne ohňová show s hudbou a ohňostrojem z hráze přehrady. Tradiční akci pořádá jablonecká radnice spolu s Eurocentrem. ●

(NE)ZAPOMENUTÉ LIBERECKÉ KAUZY

Slavná minulost a budoucnost s otazníky

Nepřehlédnutelná dominanta severního okraje Liberce, oblíbené výletní místo několika generací. Dnes bohužel chátrající, ale přeci stále pozoruhodná stavba.

Jaroslav Tauchman

POJĎME SE PODÍVAT do historie Liberecké výšiny a možná i do její budoucnosti. Romantizující budova ve formách středověkého rytířského hrádka byla vystavěna v letech 1900–1901 na vrchu Kovadlina u turistické stezky vybudované Německým horským spolkem pro Ještědské a Jizerské hory.

Její realizaci financoval liberecký textilní magnát Heinrich Liebieg, známý mecenáš a milovník umění. Plány vypracoval norimberský architekt Josef Schmitz s pozdějším dvorním architektem Liebiegů Jakobem Schmeissnerem. Jako zdroj inspirace sloužila autorům věž Luginsland v areálu císařského hradu v Norimberku.

Stavba jakoby odrážela dvojakost světonázoru německých měšťanských vrstev v Liberci na přelomu 19. a 20. století, kdy může sloužit za příklad právě velkopodnikatelská rodina Liebiegů. Na jedné straně svázanost s habsburskou monarchií (Liebiegové například byli klíčovými dodavateli pro rakouskou armádu), na straně druhé vyhraněný velkoněmecký nacionalismus a pošilhávání po

císařském Německu. Podnikatelská vypočítavost i nacionalismus přivedl později Liebiegy do objetí s hitlerovským nacismem.

I pro tento ryze německý duch stavby bylo druhotně využito stavebního materiálu a architektonických článků ze zbořených historických budov v Norimberku. Vnitřek budovy byl vystavěn v romantizujícím historickém stylu

podobně jako rodinná vila Liebiegů na Jablonecké ulici. Dojem starobylosti pak například umocňovaly hradby se štírlinami a vysoká sedlová střecha s hrázděným štítem.

Komplex nazvaný zprvu „Hohenhabsburg,“ posléze „Heinrich Liebiegwarte“ a nakonec po roce 1945 „Liberecká výšina“ byl pro veřejnost otevřen 1. září 1901. Letos tomu tedy bude přesně 110 let.

V návaznosti na stavbu výšiny bylo kousek od ní v letech 1901–1903 vybudováno pro Liebiegy letní sídlo ve stylu zahradního zámku, tzv. Waldvilla. Za války sloužila jako výcvikové středisko Hitlerjugend, po válce zde bylo dlouhé roky Wolkerovo plicní sanatorium. Dnes patří Waldvilla anonymní firmě Iberus, za kterou jedná členové liberecké ODS.

Po smrti Heinricha Liebiega přešla Výšina do vlastnictví města. Řadu let ji spravoval zmíněný horský spolek a objekt sloužil jako restaurace a výletní místo. Svému účelu sloužila až do devadesátých let 20. století. Necitlivá rekonstrukce v letech 1960–1969 pro státní podnik Restaurace a jídelny však budovu značně znehodnotila.

V devadesátých letech Výšina přešla ze státního do městského vlastnictví, což byl začátek jejího dnešního úpadku. Město do objektu nic neinvestovalo a nakonec jej v roce 2003 prodalo za pouhých 4,1 milionu soukromým majitelům.

V posledních dnech se objevila zpráva, že současný majitel získal na opravu Výšiny zhruba 38 milionů korun z fondů Evropské unie a hodlají zašlou slávu Liberecké výšiny obnovit. Celá rekultivace kdysi oblíbené výletní památky by měla přijít na 63 milionů. ●

S využitím textu Jaroslava Zemana.

Ještěd se rozloučil s letošní sezonou závody

Lyžařská sezona 2010–2011 začala nezvykle brzo.

V ještědském areálu byl poprvé spuštěn zasněžovací systém už na konci listopadu.

Pavel Chmelík

ZNAČNÉ VÝKYVY počasí provázely letošní zimní sezonu. Lednová a únorová obleva, vždy téměř 10 dnů, kdy přšelo a teploty vystupovaly nad 10 stupňů, byla těžkou zkouškou návštěvnosti Ski areálu Ještěd.

Čísla po skončení sezony jsou neúprosná. V loňském roce navštívilo Ještěd přibližně 112 tisíc návštěvníků, v letošním roce, i když byla sezona delší, pouhých 90 tisíc.

„Velký podíl na tom má nestandardní počasí a doznívající hospodářská krize. Na úbytek návštěvníků mělo vliv také otevření sjezdovky na Javorníku, které nám ubralo především zájemce o večerní lyžování. Po oblevách jsme museli znovu doplňovat snůh na kritická místa sjezdovek, a to pochopitelně zvyšovalo provozní náklady. Na sjezdovky bylo nastříkáno přibližně 240 tisíc metrů kubických technického sněhu,“ říká ředitel ještědského ski areálu Vít Pražák.

Všechny sjezdové tratě byly v provozu od 18. prosince a v polovině prosince bylo spuštěno i zasněžování v běžeckém areálu ve Vesci.

Lyžaři letos ocenili novinky jako novou sjezdovku na Pláních a vybudování snowparku. „Při světovém poháru v běžeckém sprintu i při závodech EYOWF jsme byli vysoko hodnoceni především za profesionální přípravu tratí, můstku a logistickou podporu. Proběhlo i několik menších

Závěr sezony. Ještěd se rozloučil závodem. Lidem se líbil. Foto Pavel Chmelík

sjezdařských závodů, především na trati F 10, včetně závěru sezony, kdy byl uspořádán 20. března otevřený závod, kterým jsme oficiálně zakončili sezonu,“ dodává šéf sjezdovek.

Ještědský areál letos těžce zkoušelo počasí i nová konkurence na Javorníku.

Závěrečný závod sezony, Ještěd Ski Open 2011, přivítal na 140 závodníků od malých dětí po seniory. Fandit na sjezdovku Pod lany přijela také velká milovnice sjezdového lyžování Marcela Augustová. Nebyť nedávno podstoupené operace, jistě by ji diváci viděli se startovním číslem.

Čestnou ředitelkou a spolumoderátorkou závodů se stala náměstkyně primátora Zuzana Kocumová. „Bylo to bezvadné zakončení sezony. Závod byl otevřený, takže se mohla zúčastnit široká veřejnost a pro všechny jezdil zdarma vlek. Osobně jsem byla ze závodů nadšená. Stejně reakce jsem zaznamenala i od drtivé většiny ostatních. Doufám, že tato nová tradice bude pokračovat i v dalších letech,“ dodala Zuzana Kocumová.

Ukončení sezony v ještědském areálu bylo tak trochu vynucené. Jarní počasí většinu lyžařů od návštěvy sjezdovek odradilo, přestože technicky nebyl problém zajistit kvalitní podmínky po lyžování. ●

Angličtina zábavně

Učili rodilí mluvčí.

Zuzana Jedličková, ZŠ Broumovská

ZÁKLADNÍ ŠKOLA Broumovská se v únoru zapojila do projektu, který pomáhá zavést moderní výuku angličtiny do vyučovacích předmětů II. stupně ZŠ a víceletých gymnázií.

Cílem projektu je umožnit učitelům, kteří angličtinu neučí, zavést do svých předmětů zábavné aktivity, posílení mezipředmětových vztahů a motivace žáků. Měsíc probíhaly lekce s rodilými mluvčími, kteří demonstrovali učitelům uplatňování této metodiky v praxi a motivovali děti ke komunikaci v angličtině. ●

Grant pro školy

Škola pro udržitelný život.

I LETOS PODPORÍ Nadace Partnerství a Středisko ekologické výchovy SEVER školní projekty vznikající za spolupráce žáků, rodičů, obce a další veřejnosti. Žáci tak mají možnost zapojit se do konkrétních změn v jejich obci a naučit se spolupracovat s ostatními partnery, kteří se na projektu podílejí. Finanční podporu ve výši až 55 tisíc korun mají možnost získat všechny školy zapojené do sítě Škol pro udržitelný život. Více informací najdou zástupci škol na www.skolaprozivot.cz ●

LIBERECKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Magistrát města Liberec, IČO 262978. Adresa: nám. Dr. Edvarda Beneše 1, 460 59 Liberec.

Povoleno: MK ČR E 11813. **Šéfredaktor:** Pavel Chmelík (t. 485 243 185, chmelik.pavel@magistrat.liberec.cz).

Tisk: Geoprint Liberec. Redakce si vyhrazuje právo krátiť a upravovat příspěvky po stylistické stránce. Náklad 45 500 kusů. **Vychází: 11. 4. 2011.**

DISTRIBUCE ZPRAVODAJE

Distribuci Libereckého zpravodaje do každé rodiny v Liberci zajišťuje od 1. ledna 2002 Česká pošta, s. p. Pokud Zpravodaj neobdržíte do své schránky, obraťte se, prosíme, přímo na Českou poštu, tel.: 485 246 431. Do vyčerpání zásob je Zpravodaj k dispozici v recepci hlavní budovy radnice, Nového magistrátu a v Městském informačním centru.

Učí se, jak zachránit lidský život

Učitelé a žáci na ZŠ Dobiášova v Liberci zachrání život nebo pomohou v krizové situaci.

Ivo Svatoš

PROJEKT „Podej pomocnou ruku“, který se na škole v Dobiášově ulici uskutečnil, se zaměřuje jak na bezprostřední záchranu života, tak na další možné scénáře. Těmi může být například vyproštění zraněných a poskytnutí první pomoci nebo komunikace na místě události.

Učitelé a děti by tak měli být připraveni na zvládnání možných krizových situací. Naučí se také, co by měla obsahovat lékárnička, seznámí se se specifickými riziky ve školním pro-

středí a v neposlední řadě se dozví, jak se vlastně v krizových situacích chovat a kam a na koho se obrátit o pomoc v případě, že dojde k ohrožení.

Proškoleni bylo patnáct učitelů, kteří budou schopni nejen efektivně poskytnout první pomoc, ale také předávat zkušenosti žákům. V nejbližší době je v plánu spuštění e-learningového systému, který umožní efektivní školení žáků. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním

fondem a státním rozpočtem České republiky. ●

Záchrana. Děti se učí poskytovat první pomoc. Foto ZŠ Dobiášova